



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060401

DOM
2024-05-29
Stockholm

Mål nr
P 6978-23

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2023-05-08 i mål nr P 7629-22, se bilaga A

PARTER

Klagande

N.Ö.

Motpart

1. Samhällsbyggnadsnämnden i Sollentuna kommun
191 86 Sollentuna
2. M.H.
3. A.H.

SAKEN

Föreläggande att ansöka om lov för uppfört plank på fastigheten X i Sollentuna kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 2055205

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.avd6@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

N.Ö. har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, ska upphäva nämndens föreläggande om att ansöka om lov för uppfört plank på fastigheten X.

Samhällsbyggnadsnämnden i Sollentuna kommun, M.H. och A.H. har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

N.Ö.

Hon är ägare till fastigheten Y. Enligt beviljat bygglov år 2013 skulle ett 1,8 m högt plank placeras på gränsen mellan fastigheterna Y och X. Hon har i samförstånd med ägarna till X uppfört planket i de gamla fundamenten till ett äldre staket på fastighetsgränsen. Beviljat bygglov har följts.

Fastighetsgränsen mellan Y och X har bildats genom avsöndring och är därmed oklar, vilket har konstaterats av Lantmäteriet i ett beslut om inställd särskild gränsutmärkning i mars 2021. Vid tidpunkten för mark- och miljödomstolens dom den 30 april 2019 i mål nr P 5650-18 saknades det alltså kännedom om att fastighetsgränsen var otydlig. Det kan således inte konstateras att planket är felaktigt placerat. Dessutom saknas ett av de gränsrör som anges i den av nämnden anförda lägeskontrollen. Fastighetsgränserna är även satta med äldre mätmetoder och felmarginaler, varför avvikelser för den aktuella gränsen kan vara större än den marginal på +/- 5 cm som nämnden anför.

Nämnden

Bygglov har getts år 2013 för uppförande av ett plank med en höjd om 1,8 m på Y invid fastighetsgräns mot X. Plankets placering har mätts in

av kommunen vid en lägeskontroll år 2015. Denna visar att planket i sin helhet är placerat på X med ett avstånd från gränsen som överskrider den felmarginal på +/- 5 cm som kan föreligga utifrån Lantmäteriets angivna mätnoggrannhet för aktuell fastighetsgräns. Det saknar därför betydelse att Lantmäteriet inte har kunnat genomföra en särskild gränsutmärkning. Fastighetsgränsen finns också angiven med x- och y-koordinater i Lantmäteriets handlingar, samt markerad med rör i betonggjutning.

M.H. och A.H.

Det har aldrig funnits något samförstånd kring uppförandet av planket och det är N.Ö. som står som byggherre för det och har sökt bygglov. De håller med kommunen och instämmer i det underlag som har tagits fram. Det är felaktigt att ett rör saknas vid fastighetsgränsen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Det är nämnden som har såväl utredningsskyldigheten som bevisbördan för att det funnits förutsättningar att besluta om lovföreläggande (jfr Mark- och miljööverdomstolens dom den 2 september 2019 i mål nr P 2835-19). Tillämpliga bestämmelser i övrigt framgår av länsstyrelsens beslut.

Av utredningen i målet framgår att N.Ö. år 2013 har beviljats bygglov och startbesked för uppförande av ett plank på fastigheten Y. Beslutet kan inte förstås på annat sätt än att det avser en placering på Y. När det gäller plankets placering har mättekniker från Sollentuna kommun mätt in planket år 2015. Lägeskontrollen visade att planket i sin helhet var placerat på X med ett avstånd från gränsen på mellan 24 och 27 centimeter.

Den aktuella fastighetsgränsen mellan Y och X har tillkommit genom en avsöndring. Avsöndring är en i äldre tider förekommande form av privat jorddelning, som bl.a. innebar att fastighetsgränserna inte blev lagligen bestämda. Den

aktuella fastighetsgränsen kan därmed inte anses lagligen bestämd. Frågan i målet är om det ändå kan anses utrett av nämnden att planket är felplacerat i förhållande till det beviljade bygglovet.

I målet har ingetts handlingar från Lantmäteriet avseende bildandet av fastigheterna Y och X. Av dessa framgår att Y bildades år 1949 genom avstyckning och att X bildades år 2007, också genom avstyckning. Gränsen mellan Y och X var inte föremål för bestämning vid något av ovan nämnda avstyckningar. Detta får tolkas som att gränsen ansågs klar och att de befintliga gränsmarkeringarna ansågs definiera gränsens rätta läge. Vid båda förrättningsstillfällena redovisades den nu aktuella fastighetsgränsen med två punkter, vilka angavs med x- och y-koordinater samt var markerade med gränsrör. Gränsrörens placering överensstämmer med placeringen av de rör som redovisas på den kartsnitt som upprättades vid nämndens lägeskontroll av planket år 2015.

Nämnden har i målet inkommit med kartmaterial med ursprung från Lantmäteriet där det finns uppgifter över hur exakt läget på en gräns kan anses vara. För fastighetsgränsen mellan Y och X anges måttet till 0,05 vilket betyder att gränsen håller 5 centimeters noggrannhet. Nämnden har vidare framhållit att en gräns med mätnoggrannhet om 5 centimeter är vanligt förekommande i tätbebyggda områden. Mark- och miljööverdomstolen bedömer att nämndens uppgifter får godtas. Att fastighetsgränsen i detta fall är bestämd med äldre mätmetoder förändrar inte denna bedömning.

Mot denna bakgrund bedömer Mark- och miljööverdomstolen att utredningen av den aktuella fastighetsgränsen får godtas som tillräcklig för att det ska anses visat att planket är placerat på fel fastighet i förhållande till beviljat bygglov. Nämnden har därmed haft fog för sitt beslut att förelägga N.Ö., M.H. och A.H. att ansöka om lov för det uppförda planket. Vad N.Ö. har anfört i övrigt och vad som i övrigt har framkommit i målet föranleder ingen annan bedömning. Hennes överklagande ska därför avslås.

Avgörandet får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Lars Borg och Gösta Ihrfelt, referent, tekniska rådet Mats Kager, hovrättsrådet Katarina Berglund Siegbahn samt tekniska rådet Lennart Gustafsson.

Föredragande har varit Alexander Persson.



NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-05-08
Meddelad i
Nacka

Mål nr P 7629-22

PARTER

Klagande
N.Ö.

Motpart
Miljö- och byggnadsnämnden i Sollentuna kommun
Turebergs torg 1
191 86 Sollentuna

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 4 oktober 2022 i ärende nr
403-41235-2021, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande att ansöka om lov för uppfört plank på fastigheten X i Sollentuna kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet

BAKGRUND

N.Ö. beviljades den 24 oktober 2013 bygglov för att uppföra ett plank på sin fastighet Y i Sollentuna kommun i gräns mot fastigheten X. Miljö- och byggnadsnämnden i Sollentuna kommun (nämnden) förelade henne den 14 september 2016 att, vid äventyr av ett löpande vite om 25 000 kr, vidta rättelse, innebärande att planket antingen revs eller flyttades till ett läge och utfördes på ett sätt som överensstämde med beviljat bygglov. N.Ö. överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som avslag överklagandet. Därefter överklagade N.Ö. länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen som i dom den 30 april 2019 i mål nr P 5650-18 upphävde nämndens beslut och återförvisade målet till nämnden för fortsatt handläggning.

Nämnden beslutade sedan den 18 maj 2021 att förelägga M.H., A.H. och N.Ö., i egenskap av ägare till planket, att inkomma med en ansökan om lov för det plank som uppförts på fastigheten X. N.Ö. överklagade beslutet till länsstyrelsen som den 4 oktober 2022 avslag överklagandet och ändrade beslutet endast i den del som avsåg tidpunkten för när ansökan om bygglov senast skulle vara inlämnad till nämnden.

N.Ö. har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

N.Ö. har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva nämndens beslut och fastställa att tidigare givet bygglov gäller samt att planket ska stå kvar. Till stöd för sin talan har N.Ö. anfört vad hon tidigare framfört hos underinstanserna samt tillagt i huvudsak följande.

Gränsdragningen mellan fastigheterna är oklar och det bör fastställas en juridiskt bindande gräns. Det faktum att nämnden kräver att ägarna skickar in en ny ansökan om lov är inte realistisk eller relevant, då det redan finns ett tidigare beviljat bygglov för planket. Ett beviljat bygglov är ett gynnande beslut och en enskild ska

kunna känna en trygghet i att det beslut som beviljats gäller tillsvidare. I det tidigare beviljade bygglovets är det inte preciserat var planket ska placeras utöver ”på gränsen mellan fastigheterna”. För det fall domstolen bedömer att planket står snett mellan fastighetsgränserna ställer sig N.Ö. positiv till att ta bort en del av planket för att minska intrånget på grannfastigheten.

N.Ö. har även inkommit med bilder och skriftligt underlag av tidigare utredningar om planket i fråga.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Prövningsramen i ett överklagat mål begränsas av underinstansernas beslut. I detta mål kan domstolen endast pröva om det var rätt av nämnden att vid en ny utredning fatta ett beslut om föreläggande att ansöka om lov för uppfört plank på fastigheten X i Sollentuna kommun. Frågor utöver det faller därmed utanför domstolens prövningsram.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna i målet samt övervägt vad N.Ö. anfört. Domstolen konstaterar inledningsvis följande. N.Ö. har den 24 oktober 2013 beviljats bygglov för att uppföra ett plank på fastigheten Y. Som framgår av mark- och miljödomstolens dom den 30 april 2019 i mål nr P 5650–18 medger det beviljade bygglovets inte några åtgärder på den angränsande fastigheten X. Det plank som uppförts har dock inte placerats på Y utan i sin helhet på fastigheten X. Nu aktuellt mål avser nämndens beslut om föreläggande att ansöka om lov för uppfört plank på fastigheten X. Mark- och miljödomstolens bedömning är att underinstansernas skäl och slutsatser är väl avvägda och korrekta. Domstolen anser således i likhet med länsstyrelsen att nämnden har haft fog för sitt beslut. Vad N.Ö. nu har anfört medför inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 29 maj 2023.

Katarina Winiarski Dol

Malin Danielsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Katarina Winiarski Dol, ordförande, och tekniska rådet Malin Danielsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Victoria Arvidsson.